

Arbets- och miljömedicinskt vårmöte

22–24 april 2015 i Stockholm

Tema: Framtidsklimatet
– i arbetet, inne, ute och globalt

Översiktligt program

Onsdag 22/4

08.00–11.00 **Föreningsmöten**

11.00–12.00 **Lunch, Sheraton Hotel**

12.00–12.15 **Öppnande av Vårmetet 2015**

Per Gustavsson, verksamhetschef, Centrum för arbets- och miljömedicin
Allan Toomingas, projektledare, Vårmetet 2015

12.15–12.50 **Key note: Globala klimatförändringar – Betydelsen för arbete och hälsa i Sverige och i andra länder där svenska konsumtionsvaror produceras** Tord Kjellström, professor, Australian National University

13.00–13.35 **Key note: Är den perfekta chefen lösningen på allt?**

Annika Härenstam, professor, Göteborgs universitet

13.45–15.00 **Parallella sessioner**

13.45	A1+A2	B1	C1+C2	D1
	Klimatförändringarnas påverkan på samhälle och hälsa	Mäta hudexponering för kemikalier. Varför och hur?	Lyckad riskkommunikation. Ta det på allvar, men var inte rädd!	Kan preventiva insatser på arbetsplatser vara lönsamt för organisationer?
14.25		B2		D2
		Handskar: Personlig skyddsutrustning, medicintekniska produkter		Ikke legitima pålagda arbetsuppgifter. Perspektiv för studier av stress i professionellas arbete?

15.00–15.30 **Kaffe, utställningar, posterbesök**

15.30–16.45 **Parallella sessioner**

15.30	A3+A4	B3	C3+C4	D3
	Kvartsens återkomst?	Kontaktallergi – från diagnos till lagstiftning	Prekära anställningar – en växande grupp med osäkra anställningsförhållanden	Psykosocialt anpassningsstöd vid Arbetsförmedlingen
16.10		B4		D4
		Tatuering samt hudcancer – huden drabbas inte bara av dermatit		Relational justice – en viktig faktor relaterad till hälsa på jobbet

17.00–18.00 **Föreningsmöten**

18.00–19.00 **Mingel med dryck och tilltugg på Mezzanineplan, Sheraton Hotel**

Torsdag 23/4

08.30–09.05 **Key note: Omgivningsmiljöarbetet i Sverige – Vad har vi satt för spår och vart är vi på väg?**

Göran Pershagen, professor, Karolinska Institutet

09.10–09.45 **Key note: Arbetets globalisering – Betydelsen för svenskt arbetsliv**

Margareta Oudhuis, professor, Högskolan i Borås

09.45–10.15 **Kaffe, utställningar, posterbesök**

10.15–12.30 **Parallella sessioner**

10.15	A5	B5	C5+C6	D5
	God bebyggd miljö och god hälsa: Miljöaspekter för en expansiv region	Arbetslivets faser: Fosterlivet och skolmiljön	Arbetsmiljöns betydelse för ryggproblem – ny SBU-rapport	Den nya AFS:en om god organisatorisk och social arbetsmiljö
11.05	A6	B6		D6
	God bebyggd miljö och god hälsa: Nya rön om yttre miljö och hälsa	Arbetslivets faser: Arbetslöshet för unga och yrkesarbete i åldrarna 69-75		Arbete, psykisk ohälsa, sjukskrivning och återgång i arbete
11.50	A7	B7	C7	D7
	God bebyggd miljö och god hälsa: Inomhusmiljö och hälsa	Arbetslivets faser: Hållbart arbetsliv för äldre och senarelagd ålderspension	Hur påverkar arbetet din röst? Röstbelastande arbetsmiljöfaktorer	Riktlinjer för företagshälsovården vid psykisk ohälsa

Lokaler	
Key Notes:	Drottningholmsalen
Sessionsspår A:	Drottningholmsalen
Sessionsspår B:	Hagasalong I
Sessionsspår C:	Hagasalong II+III
Sessionsspår D:	S:t Erikssalen
Utställare:	Mälarsalong B, C, D

- 12.30–13.30 **Lunch, Sheraton Hotel**
- 13.30–14.30 **Postersession i Drottningholmsalen.**
Arrangör: Sektionen för arbets- och miljömedicin, ARM, vid Svenska Läkaresällskapet
- 14.30–14.50 **Kaffe, utställningar, posterbesök**
- 14.50–17.00 **Parallella sessioner**

Notera:

- Registrering från klockan 08:00 onsdag, torsdag och fredag.
- Läs om innehållet i Key Notes och sessioner på följande sidor (med reservation för ändringar).
- Mer programinformation i "Detaljerad bakgrundsbeskrivning" på Vårmötet webbplats: varmotet2015.axacoevent.com/sv/program
- Tid och plats för föreningsmöten: varmotet2015.axacoevent.com/sv/program

14.50	A8–A10 Kontorslandskap och aktivitetsbaserat kontor	B8–B10 Hur farligt är det att bo i förorenade områden? Sektionen för arbets- och miljömedicin, ARM, vid Svenska Läkaresällskapet	C8–C10 Arbete, arbetsskada och arbetsmiljö	D8 Myndighetsnytt med intresse för FHV
15.35				D9 Ny föreskrift och handbok för ST-läkare i AM/AMM
16.20				D10 Hur genomför vi utbildningen av ST-läkare i AM/AMM?

- 17.00–18.00 **Föreningsmöten**
- 19.00 **Festmiddag på Nalen, Regeringsgatan 74**

Fredag 24/4

- 08.45–09.20 **Key note: Arbetsmiljöarbetet i Sverige - Vad har vi satt för spår och vart är vi på väg?**
Maria Albin, docent, Arbets- och miljömedicin, Lund
- 09.20–09.45 **Kaffe, utställningar, posterbesök**
- 09.45–11.40 **Parallella sessioner**

09.45	A11 Yrkeshygieniska mätprojekt	B11 Internationell arbetskraft – att arbeta med arbetsmiljöfrågor när många anställda är från andra länder	C11 Forskning pågår – ergonomi och rörelseorgansbesvär	D11–D13 Kunskap föder framgång! Om FHV-branschens kompetensutveckling OBS! Sessionen startar 09.35
10.25	A12 Vi behöver yrkeshygieniska mätningar!	B12 Framtidens företag – erfarenheter av arbetsmiljö och hälsa på ett ungt modernt spelföretag	C12 Forskning pågår – riskbedömning med direkt teknik och observationsmetoder	
11.05	A13 Noll vibrationsskador	B13 Hälsa och säkerhet i globala leverantörskedjor – produktionsförhållanden och arbetstagares rättigheter	C13 Workshop: Exponeringsmätning av arbetsställning	

- 11.50–12.30 **Key note: Kan man gå friskare från jobbet än man var när man gick dit?**
Strategier för en hälsofrämjande fysisk och psykisk arbetsmiljö
Svend Erik Mathiassen, professor, Högskolan i Gävle
Bo Melin, professor, Karolinska Institutet
- 12.35 **Avslutning och överlämning till nästa Vårmötesarrangör**
Per Gustavsson, verksamhetschef, Centrum för arbets- och miljömedicin
Allan Toomingas, projektledare, Vårmotet 2015
- 12.45 **Lunchpåse**
- 13.00–17.00 **Föreningsmöten**

Key Notes

Onsdag 22/4 12:15–12:50

Globala klimatförändringar – Betydelsen för arbete och hälsa i Sverige och i andra länder där svenska konsumtionsvaror produceras

Tord Kjellström, professor vid Australian National University

Den globala klimatförändringen gör att stora delar av världen blir allt hetare under årets heta perioder. Sverige är tidvis påverkat av värmeböljor. Lokala hettaförhållanden påverkar också arbetskapacitet och innebär hälsorisker för de som arbetar i världens låg- och medelinkomstländer – länder där många av våra konsumtionsvaror produceras. Hettan kan där även skada lokala ekonomier och försvåra utvecklingsprogram. Tord Kjellström har sedan 1970-talet forskat kring klimatförändringarnas effekter på hälsa och ekonomi. Han anser att arbets- och miljömedicinare i Sverige behöver ha medvetande och teknisk kunskap om hettarisker på arbetsplatser under värmeböljor här i Sverige. De har också en viktig roll som kunskapsspridare när det gäller situationen för arbetare i heta låg- och medelinkomstländer och hur klimatförändringen kommer att underminera utvecklingsprogram för bättre hälsa och sociala förhållanden i dessa länder.

Onsdag 22/4 13:00–13:35

Är den perfekta chefen lösningen på allt?

Annika Härenstam, professor vid Göteborgs universitet

Omsättningen av chefer, särskilt i offentlig sektor, är stor i dagens arbetsliv. Frågan är om organisationer lyckas rekrytera och behålla chefer som har den kompetens man vill ha? Att ha chefer som stannar men inte gör ett bra jobb och att ha en hög omsättning av chefer är kostsamt. Dåliga förutsättningar för chefen sprider sig lätt ner i organisationen samtidigt som chefen ofta själv skuldbeläggs. Risken finns att man inte löser några som helst problem genom att byta ut chefen. Hur chefen är som individ är sällan så viktigt som det påstås vara. Snarare handlar det om att en chef måste ges förutsättningar att vara en bra chef. Annika Härenstam har som forskare fokuserat på den komplexa uppgiften att vara chef i linjen och vad som behövs för att åstadkomma en bra verksamhet och en god arbetsmiljö. Tydlighet i chefsuppgiften och i organisationens struktur och processer, tillit och respekt för olika arbetsuppgifter samt konkreta och adekvata stödresurser är viktiga faktorer bakom ett gott chefskap.

Torsdag 23/4 08:30–09:05

Omgivningsmiljöarbetet i Sverige – Vad har vi satt för spår och vart är vi på väg?

Göran Pershagen, professor vid Karolinska Institutet

I många avseenden har vi en ren miljö i Sverige och miljöfrågor får ofta stor uppmärksamhet i media med ett betydande gensvar hos allmänheten. Sverige har inte sällan varit drivande internationellt då det gäller olika miljöfrågor och många industriella framgångar baseras på utnyttjande av renare och resurssnålare teknologier. Sedan andra halvan av 1900-talet har den svenska arbets- och miljömedicinska forskningen haft stor tyngd i det internationella miljöarbetet med konventioner och förebyggande insatser. Men under senare år har miljö- och hälsohänsyn ibland fått stå tillbaka till förmån för andra aspekter, exempelvis inom stadsutvecklingen. Göran Pershagens forskning är inriktad på hälsorisker knutna till exponering för luftföroreningar och buller samt på riskfaktorer för astma och allergi. Han anser att det är viktigt att svenska forskare och miljömedicinskt verksamma även fortsättningsvis engagerar sig för att miljömedicinska frågor ska få tillräckligt genomslag i beslut rörande samhällsutvecklingen.

Torsdag 23/4 09:10–09:45

Arbetets globalisering – Betydelsen för svenskt arbetsliv

Margareta Oudhuis, professor vid Högskolan i Borås

Ett ökat utlandsägande och globala managementtrender innebär att vi allt mer utsätts för olika former av styrning. Tillitsfulla relationer mellan chefer och medarbetare, vilket tidigare varit mer eller mindre gängse på den svenska arbetsmarknaden, riskerar i allt högre grad att övergå till styrning med kontroll och misstro som grund. Dessa förändringar får otvetydigt konsekvenser med en ökad grad av stress för chefer såväl som medarbetare och därmed för engagemang, välmående och hälsa. Arbetsmiljöarbetet får därmed en mycket viktig och framträdande roll i många verksamheter. Margareta Oudhuis forskning rör områden som har med styrning, ledning och organisering av arbete att göra. Hon intresserar sig speciellt för hur medarbetare påverkas av skilda sätt att leda och organisera arbetet.

Fredag 24/4 08.45–09.20

Arbetsmiljöarbetet i Sverige – Vad har vi satt för spår och vart är vi på väg?

Maria Albin, överläkare och docent vid Arbets- och miljömedicin i Lund

Svenskt arbetsmiljöarbete under efterkrigstiden och fram till 1980-talet var världsledande både vad gäller forskning och tillämpning. Avgörande var en samverkan mellan toxikologisk forskning, arbetsmedicinska fältstudier, centrala tillsynsinsatser samt skyddsorganisationer och bransch- och företagshälsor ute i arbetslivet. Arbetsmiljöfrågorna har därefter breddats kraftigt och forskningen har stärkts av ökat samarbete med andra discipliner och stora framsteg vad gäller möjligheter att monitorera exponering och tidig effekt. Paradoxalt nog har strukturerna för att omsätta ny kunskap i åtgärder på arbetsplatser parallellt försvagats. Maria Albin leder Centrum för medicin och teknologi för arbetsliv och samhälle vid Lunds universitet. Hon anser att Sverige förlorat sin starka position i internationella nätverk inom området arbets- och miljömedicin, vilket påverkar både forskning, forskningsfinansiering och påverkansmöjligheter. Det är enligt henne viktigt att systematiskt bygga upp detta igen.

Fredag 24/4 11.50–12.30

Kan man gå friskare från jobbet än man var när man gick dit?

Strategier för en hälsofrämjande fysisk och psykisk arbetsmiljö

Svend Erik Mathiassen, professor vid Högskolan i Gävle

Bo Melin, professor vid Karolinska Institutet

När det gäller fysisk belastning har forskare under senare år med viss förvåning konstaterat att anställda i yrken där man "borde" få fysisk träning i jobbet tvärtom har sämre prestationsförmåga och högre risk för exempelvis kardiovaskulär sjukdom än anställda i fysiskt lätta yrken. Det har lett till ny forskning om vad som skiljer fysisk aktivitet på fritiden, som allmänt anses hälsofrämjande, från den på jobbet. Är det variationen och hur belastningen är upplagd i tid? Att man på fritiden kan se till att få en bra balans mellan belastning och återhämtning som inte är lika enkel att uppnå på jobbet? Kan man konstruera ett yrkesarbete som ger bättre hälsa samtidigt som det är tillräckligt produktivt? Eller får man överlåta åt fritiden att vara arena för det fysiskt hälsofrämjande, och nöja sig med att arbetet är hälsofrämjande endast i en defensiv betydelse, alltså att det inte leder till ohälsa?

Arbetslivets utveckling går för stora grupper mot en ökad mental komplexitet och abstraktion, kombinerad med mindre fysisk aktivitet. Forskning visar att hjärnan behöver lust, utmaning och vila. När den blir alltför distraherad reagerar hjärnan med att stänga ute intryck. Idag finns många strategier för optimering av den kognitiva och fysiska arbetsmiljön, men de utnyttjas sannolikt mindre ofta i arbetslivet. Svend Erik Mathiassens forskning handlar om fysisk belastning i arbetslivet, med särskild fokus på variation. Bo Melin forskar på arbetslivets utmaningar med fokus på stress och hälsa.

CAMM = Centrum för arbets- och miljömedicin, Stockholm
AMM = Arbets- och miljömedicin

Sessioner

ONSDAG

A1 + A2, Drottningholmssalen

Onsdag 22/4, 13:45–15:00 **Klimatförändringarnas påverkan på** **samhälle och hälsa**

Det spekuleras mycket om att klimatförändringar kommer att innebära ett flertal konsekvenser för människors hälsa. Sessionen ger en översikt av klimatförändringarnas påverkan på samhällsmiljö. Dessutom tas frågan om klimatförändringar och inomhusklimat upp liksom en beredskapsplan för värmeböljor i Skåne.

Mare Löhmus Sundström, docent, CAMM.
Dan Norbäck, forskare, AMM, Uppsala universitet.
Birgitta Malmberg, läkare, AMM, Region Skåne.

B1, Hagasalong I

Onsdag 22/4, 13:45–14:20 **Mäta hudexponering för kemikalier.** **Varför och hur?**

De senaste tio åren har en snabb ökning skett i antalet vetenskapliga studier som mäter hudexponering. På denna session görs en genomgång av vilka metoder som finns tillgängliga. Bland annat handlar det om ytprovtagning från huden och biomonitorering av huden.

Carola Lidén, professor, Karolinska Institutet.
Marie-Louise Lind, yrkeshygieniker, CAMM.
Anneli Julander, docent, Karolinska Institutet.

B2, Hagasalong I

Onsdag 22/4, 14:25–15:00 **Handskar: Personlig skyddsutrustning,** **medicintekniska produkter**

Användning av handskar kan vara nödvändigt i många arbetssituationer men är tyvärr ofta förknippat med biverkningar. Långvarig användning av täta handskar påverkar hudbarriären och kan leda till eksem.

Anders Boman, hudtoxikolog, Karolinska Institutet.

C1 + C2, Hagasalong II+III

Onsdag 22/4, 13:45–15:00 **Lyckad riskkommunikation. Ta det på allvar,** **men var inte rädd!**

När ska man berätta för en individ, grupp eller allmänhet att något är farligt? Och hur samarbetar man bäst med journalister när risker ska kommuniceras? Riskkommunikation är ett viktigt men svårt inslag i arbets- och miljömedicinska yrkesgruppers vardag. Sessionen bjuder på praktiska erfarenheter av och aktuell forskning om riskkommunikation.

Katja Hagström, yrkes- och miljöhygieniker, AMM, Örebro.
Lars-Erik Warg, beteendevetare, AMM, Örebro.
Jessica Nihlén Fahlquist, forskare, Uppsala universitet.
Ulrika Björkstén, vetenskapsjournalist och chef, Sveriges Radios vetenskapsredaktion.

D1, S:t Erikssalen

Onsdag 22/4, 13:45–14:20 **Kan preventiva insatser på arbetsplatser vara** **lönsamt för organisationer?**

Preventiva insatser på arbetsplatser genomförs ofta i syfte att förebygga ohälsa hos de anställda. Frågan är om preventiva insatser även kan leda till ökad produktivitet och vara kostnadseffektiva? Under seminariet kommer aktuell kunskap inom området att presenteras samt en inblick i hur insatser kan utvärderas att ges.

Malin Lohela Karlsson, ekonom, Karolinska Institutet.

D2, S:t Erikssalen

Onsdag 22/4, 14:25–15:00 **Ikke legitima arbetsuppgifter – Ett perspektiv** **för studier av stress i professionellas arbete?**

Professionella yrkesgrupper tyngs av allt mer sidarbete – icke-legitima arbetsuppgifter – som förhindrar den professionelles egentliga uppdrag. Ett psykologiskt perspektiv på den typen av stress presenteras jämte resultat från en studie av illegitima arbetsuppgifter i läkares arbete.

Gunnar Aronsson, professor, Stockholms universitet.

A3 + A4, Drottningholmsalen

Onsdag 22/4, 15:30–16:45

Kvartsens återkomst?

Sessionen ger en översikt över hälsorisker med kvarts. Dessutom om exponering vid porslinsstillverkning och järngjuterier, kvarts och silikos i Sverige, exponering och reumatoid artrit, effektivnivåer vid exponering för kvartsdamm samt kvalitet i silikosdiagnostik och mätdata.

Maria Albin, docent, AMM, Lunds universitet.

Pernilla Wiebert, yrkeshygieniker, CAMM.

Lena Andersson, yrkeshygieniker, AMM, Örebro.

Nils Plato, yrkeshygieniker, Karolinska Institutet.

Lars Alfredsson, professor, Karolinska Institutet.

Johan Montelius, forskare, Arbetsmiljöverket.

Magnus Svartengren, forskare, Arbetsmiljöverket.

B3, Hagasalong I

Onsdag 22/4, 15:30–16:05

Kontaktallergi – från diagnos till lagstiftning

Från detektivarbete till standardisering i diagnostiken, lapptestmetoder i diagnostiken och prevention av kontaktallergi genom lagstiftning.

Anna Ohlén, testsköterska/kemist, CAMM.

Carola Lidén, professor, Karolinska Institutet.

Mihály Matura, överläkare, CAMM.

B4, Hagasalong I

Onsdag 22/4, 16:10–16:45

Tatuering samt hudcancer – huden drabbas inte bara av dermatit

Allt större hudytor på uppskattningsvis hundratusentals svenskar är exponerade för tatueringsfärger. Men vad vet vi om riskerna knutna till färgerna? UV-ljus i alla former är carcinogent. Vi är trots allt ständigt exponerade för denna strålning. Kan man bedöma vilken hudcancer som är arbetsrelaterad?

Magnus Crona, utredare, Läkemedelsverket.

Mihály Matura, överläkare, CAMM.

C3 + C4, Hagasalong II+III

Onsdag 22/4, 15:30–16:45

Prekära anställningar – en växande grupp med osäkra anställningsförhållanden

Syftet med sessionen är att ge kunskap om utvecklingstrender kring prekära anställningar, vad sådana anställningar kan innebära, erfarenheter och strategier inom LO samt vad dessa anställningsformer kan innebära för arbets- och miljömedicinsk verksamhet.

Annette Thörnquist, arbetslivsforskare, Universitetet i Tübingen.

Sten Gellerstedt, adj. professor, Luleå tekniska universitet, utredare vid LO.

Gun Johansson, epidemiolog, CAMM.

D3, S:t Erikssalen

Onsdag 22/4, 15:30–16:05

Psykosocialt anpassningsstöd vid Arbetsförmedlingen

Psykosocialt anpassningsstöd är utformat för att möta behov utifrån de psykosociala krav som arbete och arbetsplats ställer, och ges till både anställd och arbetsgivare i syfte att anpassa för svårigheter och förlänga tiden i anställning. Om utprovning av en insats med fokus på psykosocialt samspel på arbetsplatsen – metod, arbetssätt och praktiska erfarenheter.

Susanne Alm Sönnnergren, psykolog,

Arbetsförmedlingen.

D4, S:t Erikssalen

Onsdag 22/4, 16:10–16:45

Relational justice – en viktig faktor relaterad till hälsa på jobbet

Relational Justice – organisatorisk rättvisa – är ett begrepp som vuxit fram sedan 1980-talet som en viktig arbetsmiljöfaktor relaterad till hälsa och andra utfall som motivation och arbetstillfredsställelse. Hur kan vi använda Relational Justice praktiskt och för organisationsförändring, för att främja hälsa på arbetsplatsen?

Ulrich Stoetzer, psykolog, Arbetsmiljöverket.

TORSDAG

A5, Drottningholmsalen

Torsdag 23/4, 10:15–11:00

God bebyggd miljö och god hälsa: Miljöaspekter för en expansiv region

Mot bakgrund av de växande svenska storstadsregionerna fokuserar denna session på frågan om hälsa i förhållande till förtätning, miljö, grönstruktur och regionplanering.

Tom Bellander, professor, CAMM.

Mare Löhmus Sundström, docent, CAMM.

Bette Lundh Malmros, regionplanerare, Stockholms läns landsting.

A6, Drottningholmsalen

Torsdag 23/4, 11:05–11:45

God bebyggd miljö och god hälsa: Nya rön om yttre miljö och hälsa

Fastbränsleledning, luftföroreningar från trafik och bullerkartering står i fokus för denna session som har sin utgångspunkt i hälsoeffekter av vanliga emissioner ute i samhället.

Lars Barregård, professor, AMM, Göteborg.

Petter Ljungman, kardiolog, Danderyds sjukhus.

Andreas Novak, Tekn dr och avdelningschef WSP.

A7, Drottningholmsalen

Torsdag 23/4, 11:50–12:30

God bebyggd miljö och god hälsa: Inomhusmiljö och hälsa

Sessionen tar upp inomhusmiljön under de senaste decennierna, byggnadsmateriel, emissioner, "dåliga hus" och fastighetsägares agerande.

Gunnel Emenius, miljöhygieniker, CAMM.

Jan Kristensson, PhD, Chemik Lab AB, Norrtälje.

Jonny Hellman, VD, Byggarverbedömningen, Sundbyberg.

B5, Hagasalong I

Torsdag 23/4, 10:15–11:00

Arbetslivets faser: Fosterlivet och skolmiljön

Sessionen lyfter relevant forskning och tar upp några av de yrkesexponeringar som vi utsätts för under fosterlivet och hur de kan påverka modern, fostret och barnets framtida hälsa. Dessutom om brister i skolmiljön för allergiska barn.

Jenny Selander, forskare, Karolinska institutet.

Marina Jonsson, allergisamordnare, CAMM.

B6, Hagasalong I

Torsdag 23/4, 11:05–11:45

Arbetslivets faser: Arbetslöshet för unga och yrkesarbete i åldrarna 69-75

Sessionen handlar om en ökande ungdomsarbetslöshet som kan innebära en förhöjd risk för arbetslöshet, sjukskrivning, förtidspension och förtida död. Dessutom om att nå en idealisk arbetssituation för yrkesarbete i åldrarna 69-75.

Magnus Helgesson, AMM, Uppsala universitet.

Kristina Gyllensten, leg psykolog, AMM, Göteborg.

Kerstin Wentz, leg psykolog, AMM, Göteborg.

B7, Hagasalong I

Torsdag 23/4, 11:50–12:30

Arbetslivets faser – hållbart arbetsliv för äldre och senarelagd ålderspension

Allt fler har en önskan att arbeta längre än till 65 och det finns en politisk viljeinriktning att successivt höja pensionsåldern. Men vad motiverar och gör det möjligt för människor att arbeta längre? Och vad riskerar hända med sjukpenning, sjukersättning, arbetslöshet och andelen med tidigt uttag av ålderspension i olika yrkesgrupper när pensionsåldern höjs?

Carita Håkansson, docent, AMM, Lunds universitet.

Kerstin Nilsson, forskare, AMM, Lunds universitet.

C5 + C6, Hagasalong II+III

Torsdag 23/4, 10:15–11:45

Arbetsmiljöns betydelse för ryggproblem – ny SBU-rapport

Hösten 2014 publicerades SBU-rapporten Arbetsmiljöns betydelse för ryggproblem. Under sessionen kommer slutsatserna från rapporten att presenteras och diskuteras.

Charlotte Hall, projektledare, Statens beredning för medicinsk utvärdering, SBU.

Karin Harms-Ringdahl, professor, Karolinska Institutet.

Ulf Lundberg, professor emeritus, Stockholms universitet.

Magnus Svartengren, professor, AMM, Uppsala.

Ossian von Friesen, specialist, Försäkringskassan.

Jens Wahlström, docent, AMM, Umeå.

Margareta Bratt Carlström, ergonom, Karolinska Institutet.

C7, Hagasalong II+III

Torsdag 23/4, 11:50–12:30

Hur påverkar arbetet din röst? Röststörningar och röstbelastande arbetsmiljöfaktorer

Att tala länge och starkt i buller kan leda till överansträngning av stämbanden med heshet och nedsatt förmåga att utföra röstkrävande arbetsuppgifter som följd. Sessionen tar upp aktuella fältstudier där röstanvändning inom olika röstkrävande yrken kvantifieras och där personer med arbetsrelaterad röststörning jämförs med röstfriska personer, som har röstkrävande yrken.

Maria Södersten, docent, Karolinska Institutet.

D5, S:t Erikssalen

Torsdag 23/4, 10:15–11:00

Den nya AFS:en om organisatorisk och social arbetsmiljö

Arbetsmiljöverket håller på att arbeta fram en AFS med nya föreskrifter om organisatorisk och social arbetsmiljö, som arbetsgivarna har att följa och samverka kring. Föreskrifterna omfattar bland annat arbetsbelastning, konflikter och kränkande behandling. De planeras träda i kraft i mars 2016 tillsammans med en vägledning för tillämpning av föreskrifterna.

Torsten Heinberg, beteendevetare, Arbetsmiljöverket.

Bodil Mellblom, arbetsmiljöexpert, Svensk Näringsliv.

Sten Gellerstedt, adj professor, Luleå tekniska universitet, utredare vid LO.

D6, S:t Erikssalen

Torsdag 23/4, 11:05–11:45

Arbete, psykisk ohälsa, sjukskrivning och återgång i arbete

En ny kunskapsöversikt av Forte – Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd – presenteras. Sambanden mellan arbete, psykisk ohälsa och sjukskrivning kommer att belysas tillsammans med en problematisering av begreppen psykisk ohälsa och sjukfrånvaro. En beskrivning ges av vad internationella organisationer som FN, WHO, ILO och OECD har för dokument och policies om arbete och psykisk ohälsa.

Eva Vingård, professor emeritus, AMM, Uppsala universitet.

D7, S:t Erikssalen

Torsdag 23/4, 11:50–12:30

Riktlinjer för företagshälsovården vid psykisk ohälsa

Sjukskrivningar på grund av psykisk ohälsa ökar och företagshälsovården kan vara en viktig aktör för att förebygga funktionsnedsättning och underlätta återgång i arbete. Företagshälsans riktlinjegrupp presenterar under hösten 2015 två nya nationella riktlinjer. En för arbete med psykisk ohälsa och den andra för hur man arbetar effektivt med integrerad arbetshälsouppföljning.

Irene Jensen, professor, Karolinska Institutet.

A8–A10, Drottningholmssalen

Torsdag 23/4, 14:50–17:00

Kontorslandskap och aktivitetsbaserat kontor

Fler och fler arbetsgivare har hakat på trenden med aktivitetsbaserade flexkontor, där ingen har sin egen fasta plats. Hur utformar man det öppna kontoret och varför väljer man denna kontorstyp? Sessionen tar upp frågor om buller, belysning, ventilation och företagshälsovårdens bidrag vid projektering. Dessutom deltar Vasakronan som berättar om sitt nya huvudkontor i Stockholm city.

Susanna Toivanen, PhD, CHESS Centre for Health Equity Studies.

Helena Jahncke, PhD, Högskolan i Gävle.

Peter Östman, kommunikationschef, Vasakronan.

Rolf Eriksson, ventilationskonsult, Jebell konsult AB.

Per Nylén, docent, Arbetsmiljöverket, KTH.

Linda Rolfö, doktorand, KTH.

B8–B10, Hagasalong I

Torsdag 23/4, 14:50–17:00

Hur farligt är det att bo i förorenade områden?

Hälsorisker för boende i förorenade områden engagerar allt oftare arbets- och miljömedicinska enheter. Varför ökar dessa frågeställningar, hur ser oron för exempelvis hälsa och fastighetsvärde ut bland boende och hur ska risker bedömas och kommuniceras? Sessionen tar upp sådana frågeställningar och aktuell forskning inom området. Sessionen arrangeras av Sektionen för arbets- och miljömedicin, ARM, vid Svenska Läkaresällskapet.

Ingela Helmfrid, biolog, AMM, Linköping.

Helen Karlsson, miljökemist, AMM, Linköping.

Kristina Jakobsson, överläkare, AMM, Lund.

Martin Tondel, överläkare, AMM, Uppsala.

Håkan Tinnerberg, yrkeshygieniker, AMM, Lund.

Antonios Georgelis, miljötoxikolog, CAMM.

Helena Sandén, överläkare, AMM, Göteborg

C8–C10, Hagasalong II+III

Torsdag 23/4, 14:50–17:00

Arbete, arbetsskada och arbetsmiljö

Sessionen går igenom arbetsskadelagens hantering inom Försäkringskassan och i domstolssystemet. Man kommer särskilt att belysa hur individer med depressioner och erfarenhet av mobbing bemöts i systemet, samt presentera en studie om externa domstolssakkunniga i arbetsskademål. Slutligen blir det en genomgång av arbetsmiljölagens betydelse för det arbetsplatsnära förebyggande arbetet.

Sara Stendahl, docent, Handelshögskolan, Göteborgs universitet.

Peter Andersson, lektor, Göteborgs universitet.

Kjell Torén, professor, Göteborgs universitet.

D8, S:t Erikssalen

Torsdag 23/4, 14:50–15:30

Myndighetsnytt med intresse för FHV

Informativa föredrag om nyheter från Arbetsmiljöverket och Försäkringskassan och samtidigt tillfälle för diskussion med Företagshälsovårdens professioner. En möjlighet ges till inspel inför hur vi fortsatt kan samverka för att utveckla en aktiv och stödjande rehabiliteringsprocess.

Leif Aringer, överläkare, Arbetsmiljöverket.

Magnus Svartengren, överläkare, Arbetsmiljöverket.

Anna Martinmäki, verksamhetsutvecklare, Försäkringskassan.

D9, S:t Erikssalen

Torsdag 23/4, 15:35–16:15

Ny föreskrift och handbok för ST-läkare i AM/AMM

Socialstyrelsen har antagit en ny föreskrift för läkares specialiseringstjänstgöring. Detta innebär förändringar för specialiteten i Arbets- och miljömedicin (AMM) och tillkomsten av en ny tilläggspecialitet i Arbetsmedicin (AM).

Kristina Jakobsson, ordförande, Svensk Arbets- och miljömedicinsk förening.
Jan Rosén, ordförande, Svenska Företagsläkarföreningen.

D10, S:t Erikssalen

Torsdag 23/4, 16:20–17:00

Hur genomför vi utbildningen för ST-läkare i AM/AMM?

Med ny föreskrift och handböcker för ST i arbetsmedicin och arbets- och miljömedicin finns det många frågor kring samt goda exempel på hur utbildningen konkret ska genomföras.

Kristina Jakobsson, ordförande, Svensk Arbets- och miljömedicinsk förening.
Jan Rosén, ordförande, Svenska Företagsläkarföreningen.

FREDAG

A11, Drottningholmsalen

Fredag 24/4, 09:45–10:20

Yrkeshygieniska mätprojekt

Sessionen handlar om yrkeshygieniska mätningar i olika arbetsmiljöer: arbetsplatsmätningar av tillverkade nanopartiklar, mätning av brandpersonals exponering för cancerframkallande ämnen via luftvägar och hud, potentiell exponering för brandrök vid olika släckningsmetoder.

Maria Hedmer, yrkeshygieniker, AMM, Lund.
Mattias Sjöström, yrkeshygieniker, CAMM.
Niklas Ricklund, yrkeshygieniker, AMM, Örebro.

A12, Drottningholmsalen

Fredag 24/4, 10:25–11:00

Vi behöver yrkeshygieniska mätningar!

Inom företagshälsovården kan det vara svårt för arbetsmiljöingenjörer att få tid och medel att göra bra yrkeshygieniska mätningar. Samtidigt vill Arbetsmiljöverket minska kraven på mätningar från företagen. Frågan om vilken nytta vi har av yrkeshygieniska mätningar lyfts i en paneldiskussion.

Mattias Frid, yrkeshygieniker, CAMM.
Kerstin Karlsson, arbetsmiljöingenjör, Avonova Företagshälsa.
Jens Åhman, enhetschef, Arbetsmiljöverket.

A13, Drottningholmsalen

Fredag 24/4, 11:05–11:40

Noll vibrationsskador

I Sverige arbetar omkring 350 000 personer minst två timmar om dagen med handhållna vibrerande verktyg och maskiner. Det är väl känt att långvarig vibrations-exponering är skadlig för handens vävnader och ger olika typer av handproblem. I sessionen presenteras ett projekt som syftar till att förebygga vibrationsskador på människor genom att utveckla lågvibrerande maskiner.

Hans Lindell, industridoktorand, Swerea IVF AB, Göteborg.

B11, Hagasalong I

Fredag 24/4, 09:45–10:20

Internationell arbetskraft – att arbeta med arbetsmiljöfrågor när många anställda är från andra länder

På många arbetsplatser i Sverige idag så kommer tillfällig eller permanent arbetskraft från olika länder och kulturer. Vad innebär det för arbetsmiljöarbetet? NCC är en stor arbetsgivare inom byggbranschen. Vad har de för erfarenheter? Hur kan man gå tillväga?

Lars-Gunnar Larsson, arbetsmiljöingenjör, arbetsmiljöchef, NCC.

B12, Hagasalong I

Fredag 24/4, 10:25–11:00

Framtidens företag – erfarenheter av arbetsmiljö och hälsa på ett ungt modernt spelföretag

EA DICE arbetar med att skapa en positiv arbetsmiljö som stöder kreativitet, även vid arbete mot stressande deadlines. I ett nära samarbete med ett företagshälsovårdsföretag har olika proaktiva initiativ som exempelvis friskvårdssatsningen "ParaDice" startat. Andra exempel är att medarbetarna erbjuds kurser i mindfulness och cheferna lär sig att arbeta proaktivt och hantera medarbetare under stress.

Marianne Boström, personalvetare, EA DICE.

B13, Hagasalong I

Fredag 24/4, 11:05–11:40

Hälsa och säkerhet i globala leverantörskedjor – produktionsförhållanden i låglöneländer och säkerställande av arbetstagares rättigheter

Dagens globaliserade marknad flyttar allt mer produktion till låglöneländer med svagt skydd för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen. I över tio år har människorättsorganisationen Swedwatch granskat en rad olika branscher och kommer ge exempel på riskerna som förekommer samt hur företag bör agera för att motverka dessa.

Théo Jaekel, jurist och researcher, Swedwatch.

C11, Hagasalong II+III

Fredag 24/4, 09:45–10:20

Forskning pågår – ergonomi och rörelseorgansbesvär

Vid de arbets- och miljömedicinska vårmötena har det blivit tradition att ergonomerna bjuder in aktuella doktorander inom området arbetsrelaterade rörelseorgansbesvär och ergonomi. Doktoranderna är oftast anställda vid en AMM-klinik, eller har någon koppling dit via handledare eller forskningsprojekt. Vid sessionen kommer tre doktorander att presentera sina projekt.

- **Vad händer med belastningsergonomin när man arbetar med lean?**

Malin Håkansson, doktorand, Kungliga Tekniska högskolan, Stockholm.

- **Kontextuella förutsättningar inom företagshälsovården för lyckade ergonomiska interventioner**

Kristina Eliasson, industridoktorand, Leg. sjukgymnast/ergonom, Kungliga Tekniska Högskolan, Stockholm.

- **Arbetet med lyftade armar: Referensvärden från heldagsmätningar med accelerometer i 15 olika yrken**

Peter Palm, doktorand, AMM, Uppsala.

C12, Hagasalong II+III

Fredag 24/4, 10:25–11:00

Forskning pågår – riskbedömning med direkt teknik och observationsmetoder

Sessionen presenterar ett aktuellt forskningsprojekt inom området riskbedömningsmetoder och ergonomi. Projektet undersöker samstämmighet mellan observatörer och mellan metoder hos sex olika riskbedömningsmetoder, vilka är vanliga inom företagshälsovården och avsedda för bedömning av repetitivt arbete, liksom metodernas användbarhet och tidsåtgång för tio olika arbetsuppgifter.

Mikael Forsman, professor, CAMM.
Ida-Märta Rhén, doktorand, CAMM.
Katarina Kjellberg, forskare, CAMM.
Teresia Nyman, forskare, CAMM.

C13, Hagasalong II+III

Fredag 24/4, 11:05–11:40

Workshop: Exponeringsmätning av arbetsställning

Nya prisvärda accelerometrar ger möjlighet att med noggrannhet samla in en stor mängd data av armrörelser. Demonstration av en enkel och tidseffektiv metod för företagshälsovården och forskare att utföra tekniska mätningar av arm- och ryggposition. Metoden bygger på mätning med liten USB-inklinometer.

Mikael Forsman, professor, CAMM.
Peter Palm, doktorand, AMM, Uppsala.
Ida-Märta Rhén, doktorand, CAMM.

D11–D13, S:t Erikssalen

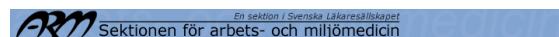
Fredag 24/4, 09:35–11:40

Kunskap föder framgång! Om FHV-branschens kompetensutveckling

OBS STARTTIDEN 09:35! Ett av seminarierna på vårmötet 2014 hade den lite provocerande titeln "Företagshälsovård – Mission Impossible?". Det visade sig vara möjligt att vända på resonemanget till "Arbetshälsa – Mission Possible". Seminariet var mycket uppskattat och många har framfört önskemål om att fortsätta det förut-sättningslösa samtalet. Vi upprepar därför mötesformen, där innehållet och resultatet skapas av deltagarna själva.

Jan Rosén, ordförande, Svenska Företagsläkarföreningen.
Irene Jensen, professor, Karolinska Institutet.
Magnus Svartengren, professor, Uppsala universitet.
Torbjörn Jansson, arbetsmiljökonsult, Arbetsmiljöstrategerna.

Våra samarbetspartners:

Vårmötets sponsor:

